

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

In opera de refacere națională...

(=) Programe din cele mai variate, cu vaste planuri așternute pe hârtia răbdătoare, sau declamate îndrăzneț la adunări publice, se vântură cu pretenția unei reorganizări a vieții noastre de stat.

Planurile însă, în cele mai dese cazuri, n'au fost construite între marginile puținței de realizare, ci mai mult improvizate, și prin urmare nici nu pot avea darul de a fi primite de opinia publică trează și capabilă de-a judeca deslegarea practică a unei probleme de obștească interes.

Desfășurarea vieții noastre bisericesti, în mijlocul puțin prielnic al acestor teorii, a luat totuși un avânt neașteptat, învederând năzuințe spre înaintare și întărire în opera de înfăptuire a reformelor trebuitoare vieții publice românești.

Activitatea pastorală a preoțimii organizate în cercuri religioase, cum a constat Adunarea noastră eparhială recentă, se continuă împrăștiind lumină în cercurile credincioșilor, și în special ale tinerimii.

Cu cât viața lor se desfășoară sub înrăurirea tot mai simțită a Bisericii, cu atât se așează mai ușor stavilă pornirilor rele ce bântue toate păturile nației noastre mărite.

Pornirile rele, cu excesul de materialism al societății, cum arată experiența, nu se pot combate cu vânturatul de formule demagogice kine sănătoare, ci numai prin puterea și lumina credinței.

Desbaterile și hotărârile acelei Adunări, dovedesc că Biserica n'a întârziat să urmărească, în toată serioșitatea, dezvoltarea vieții sociale în gradele ei deosebite; ea se preocupă de marile probleme ce frământă omenirea, căutând să găsească potrivita lor deslegare; ea propoveduește mereu minunatele învățături evanghelice în stare să refacă viața socială a nației și să aducă mângăere în suflete și pace între oameni. Biserica, departe de a fi semnul decorativ al creștinului, cum afirmă puțincredincioșii, — ea este o necesitate în toată viața lui; căci teama și iubirea de Dumnezeu alcătuiesc temeliiile întregii sale vieți.

Cu cât vom cultiva și vom adânci sentimentul religios în sufletele credincioșilor, cu atât ei vor avea un îndreptător mai desăvârșit în toate acțiunile lor.

Biserica ortodoxă națională, alcătuită din sufletul neamului românesc, nu poate să-și peardă prestigiul și influința de altădată fără primejduirea existenței noastre ca nație românească: aceasta o declară astăzi, în adunare eparhială și în întrunirile FOR-ului, reprezentanții mireni, bărbați iluștri ai neamului nostru, oameni cari vreau să des-

Adunarea eparhială din Sibiu

Reprezentanții aleși ai clerului și poporului credincios din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, adunați la Dumineca Tomei și în următoarele zile în centrul eparhial, au examinat cu luare aminte activitatea bisericască, culturală și administrativă, desfășurată anul precedent în Arhiepiscopie.

Desbaterile, și toate lămuririle și întregirile necesare date de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae în ședințele Adunării, au fost urmărite cu deosebit interes, aducând rezoluții, menite să contribuie tot mai puternic la propășirea bisericii și neamului nostru.

În ziua de Duminecă, 5 Mai, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de un sobor de slujitori, a săvârșit în catedrală Sf. liturghie și slujba chemării Duhului Sfânt asupra lucrărilor Adunării eparhiale întrunite în sesiune ordinară pentru anul acesta.

După terminarea serviciului religios, înaltul ierarh arătând că motive speciale au făcut convocarea mai timpurie a Adunării noastre eparhiale, a rostit cuvântul de deschidere a sesiunii și a expus în linii luminoase situația Bisericii noastre în viața statului român de astăzi. Cuvântul, care a deșteptat viu răsădit de creștinească înălțare în inimile membrilor Adunării, cuprinde în reasumat, următoarele:

Biserica noastră, de un șir de ani încoace, s'a împărțit din partea guvernelor țării, de un tratament care a produs asupra preoțimii impresia că este pusă în discuție chiar utilitatea misiunii sale și a bisericii în cadrele vieții de stat.

Prin nesfârșite și neînțelese amputări bugetare, aplicate la salariile preoțimii ale slujitorilor bisericii noastre, această preoțime este pusă într-o situație de firească îngrijorare și împinsă în vâltoarea unor mișcări care îi micșorează puțința de a-și împlini nestingherită întreaga ei misiune în mijlocul poporului credincios.

În unele cercuri preoțești s'a cristalizat convingerea, că în România se pune la cale atentatul separației dintre biserică și stat.

Înțeleg să împărtășesc justificata îngrijorare de care sânt cuprinși slujitorii altarelor și nu pot nega nici decum existența unor cercuri oculte (franmăzone) care urmăresc în chip nefast asemenea

chidă drum nou pentru slava Bisericii și au datoriat de a grăi în numele ei.

Opera de refacere națională se inaugurează luând hotărâri în acest sens, de sănătoasă concepție, și lăsând să străbată în inimi razele luminoase din lumina Mântuitorului.

Clerul și mireni Arhiepiscopiei noastre s'au afirmat, și la prilejul întrunirii lor din acest an, ca veghetori neadormiți ai legii românești și ai ființei naționale a neamului, așa cum o cer, alături de duhul vremii de astăzi, cei mai de seamă fruntași ai noștri.

obiective. Activitatea acestor cercuri a izbutit, în ultimii ani, să-și sporească numărul membrilor săi și cu fii de-ai bisericii și ai neamului nostru.

Nu pot crede însă, în izbânda acestor ucigași ai sufletelor poporului nostru, și nu pot accepta în România o separație dintre biserică și stat; — cred, dimpotrivă, că introducerea acestui regim la noi este dea dreptul o imposibilitate.

La noi nu există antecedente (ca în apus), nici cauze care să contribuie la separarea statului de biserică sa.

Voința lui Dumnezeu și evoluția noastră istorică au realizat, între biserică și națiune, o sinteză, o unitate inseparabilă. Sinteza aceasta face din orice vrăjmaș al națiunii, vrăjmaș al sufletului neamului nostru.

Statul, dacă ar încerca să defacă această unitate, s'ar trezi luptând contra propriei sale existențe. Fără instinct de rasă purificat prin luminile credinței și fără o răspundere în fața eternității, statul ar slăbi și existența lui s'ar pune în cumpănă.

Dacă totuși s'ar găsi cineva, care se încumetă să încerce a defăce ceea ce Dumnezeu a împreunat, slujitorii altarelor, — oastea preoțimii, — se vor îndrepta către poporul credincios, cu ale cărui neazuri și bucurii s'au identificat totdeauna.

Se va aprinde atunci în suflete flacăra celui mai curat dar și a celui mai arzător naționalism ortodox, care va curăța viața noastră de buruienile răsărite din alte soluri decât cele ale gliei străbune.

Dar, slava lui Dumnezeu! n'am ajuns aci, și nu văd sosită clipa pentru asemenea luptă. Invit, de aceea, preoțimea să-și păstreze înțeleptul său cumpăt și, prin contact cu bărbații de stat, binevoitori ai bisericii, să găsească soluțiile drepte, — preoții să rămână liniștiți în conștiința marelui misiuni ce au de îndeplinit în mijlocul poporului, — misiune pe care nimeni nu ni-o poate substitui...

Cu acest cuvânt, implorând binecuvântarea Domnului peste Domniile Voastre și rugând pe bunul Dumnezeu să ne ajute, declar Adunarea noastră eparhială din acest an deschisă.

După ședință, membrii Adunării s'au prezentat la reședința mitropolitană, unde dl A. Lucescu, în numele membrilor, a adresat I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae următoarele cuvinte:

Înalt Prea Sfințite Stăpâne, — În numele Adunării eparhiale venim astăzi să Vă mărturisim că în biserică strămoșească am găsit, găsim, și vom găsi în-

totdeauna credința cea adevărată, lumina și scăparea noastră.

Rolul mare pe care l-au avut păstorii neamului îl mărturiseste, cu o vie mărturie, istoria neamului nostru, care ne arată de câtă credință au fost pătrunși strămoșii noștri și cum au înălțat sfinte locașuri de închinare înzestrându-le cu sfintele danii și ctitorii pentru ca păstorii să-și poată îndeplini cât mai bine misiunea.

În numele adunării eparhiale vin astăzi cu smerenie să Vă asigur că ne înălțăm gândurile și sufletele către Cel Atotputernic, rugându-L să ne ajute în ajungerea scopului pentru care ne-am întrunit.

Să trăiți întru mulți ani, I. P. Sf. Stăpâne!

I. P. S. Sa răspunde mulțumind din toată inima pentru simțămintele ce i se arată și urările făcute cu prilejul întrunirii la Adunarea eparhială. Simt situația mea întărită — spune înaltul prelat — de câteori văd în juru-mi membrii Adunării eparhiale. Văd exprimându-se, în această corporațiune, principiul de strânsă colaborare care a existat în biserică noastră întotdeauna între cler și popor. Și sânt convins că atât timp cât se va păstra această colaborare strânsă între cler și mireni, Biserica va fi în stare să biruească toate piedecile din calea ei și să întărească poporul și statul nostru național.

Eu n'am temeri, că Biserica nu-și va putea îndeplini rolul ei, fiindcă văd în misiunea Bisericii noastre însăși voința lui Dumnezeu și cred că nici o putere din lumea aceasta nu va putea vreodată să-i întunece frumusețea ei divină.

Biserica e clădită pe peatra credinței și ea va fi în stare și azi să-și îndeplinească rolul ei dumnezeesc, învățând și luminând prin darurile ei pe fiii săi, pe poporul românesc.

Sânt legat din toate fibrele sufletului meu de misiunea Bisericii și de revendicarea drepturilor Bisericii noastre strămoșești. Cu aceste cuvinte vă împărtășesc arhierestile Noastre binecuvântări.

Sedința a doua

s'a ținut Luni, în 6 Mai, la ora 9 în sala prefecturii județene, sub președinția I. P. S. Nicolae, asistat de P. S. Vasile, vicar arhiepiscopesc.

Comisia organizatoare raportează prin dl I. Moșoiu, care citește raportul general al secțiilor unite.

Raportul conține următoarele probleme:

- I. O nouă ideologie în Biserică;
- II. Omagiile aduse Suveranului;
- III. Tragedie într-o misiune a Păcii;
- IV. Congresul F. O. R. la Sibiu;
- V. Legislația civilă;
- VI. Bugetul;
- VII. Protopopiate vacante;
- VIII. Adunările protopopești;
- IX. Schimbări obvenite. —

In problema I, „O nouă ideologie în Biserică”, raportul constată începutul de înnoire în întreaga viață internă a bisericii în vederea unei activități misionare pentru a pregăti renașterea sufletească a poporului și a preface Biserica în factor principal de consolidare a așezămintelor publice ale statului. Opera de înnoire s'a întins dela Clerul pastoral la mirenii noștri și a creiat cadrele apostolatului laic de împreună lucrare cu Clerul. Noua ideologie pune stăpânire din ce în ce mai mult asupra sufletelor. Religia, chemată fiind să sfințească și să consolideze viața societății, datorită obștei este să dea întreg sprijinul întru realizarea scopurilor urmărite.

Adunarea eparhială acceptând aceste vederi, aduce omagii de mulțumire și recunoștință înaltului ierarh al Arhiepiscopiei noastre.

Faptul că *M. Sa Regele Carol II* a binevoit să participe la solemnitatea punerii pietrei fundamentale a *Școlii Normale „Andrei Șaguna”* în toamna anului 1935, a dat ocazie Adunării eparhiale să ia act cu multă bucurie despre chipul măreț în care s'au desfășurat serbările și să roage pe I. P. S. Sa să trimită în numele adunării mulțumiri Suveranului nostru iubit, pentru participare la menționata festivitate.

Momente de reculegere, drept pios omagiu, a ținut adunarea în legătură cu punctul III despre odiosul *atentat dela Marsilia* din 12 Octomvrie 1934, exprimându-și convingerea că în viața sbuciumată de avizului *Evanghelia* poate aduce liniște și pace între popoarele lumii.

Privitor la *Congresul F. O. R.*, s'a luat act de rodnică lucrare a tinerei instituții de apostolat laic și i s'a exprimat recunoșcătoare admirare în nădejdea unei activități tot mai stăruitoare.

Cu raport la *„Legislația civilă”* (legea conversiunii), I. P. S. Sa făcut cunoscut că a intervenit la On. guvern și a cerut ca Biserica să fie ocrotită și despăgubită.

Membru, dl *Dr. A. Vlad*, propune să se intervină ca guvernul să insiste pe lângă Banca Națională să treacă, sumele cunoscute, băncilor pentru despăgubirea bisericii.

Membru, dl *Dr. P. Groza* propune să se intervină și în favoarea bisericilor debitoare pentru a beneficia de legea conversiunii. Ambele propuneri sânt permise.

Cu satisfacție s'a luat act, că Onor. guvern al țării, recunoscând rolul bisericii în educația creștină a tineretului, a cerut colaborarea ei în chestiunea *educației pre-militare*.

In problema *Bugetului*, s'a cerut ca On. guvern să întocmească o lege organică de salarizare a clerului, așezată pe temelii sigure și echitabile, precum și o salarizare demnă și corespunzătoare misiunii preoțești.

I. P. S. Sa arată că în proiectul de lege a salarizării preoțești, prezentat parlamentului în sesiunea trecută, se cuprinde ca parte bună principiul *proporționalității și declararea averilor bisericesti*; — dar, ca parte jignitoare pentru cler, proiectul voia să fixeze salariul preoțesc după posibilități — variate și nesigure — bugetare.

Urmând *comisia bisericască*, raportul P. C. Sa *Ion Duma-Jiu* citește raportul secției bisericesti.

Raportul se ocupă de următoarele puncte:

I. Directivile Centrului Eparhial, — înfățișând aspectele misionarismului, apostolatului laic, propagandei culturale, problemelor sociale, a plăgilor morale și sociale, viața euharistică, extensiunea bisericască, criza economică și repercusiunile ei asupra spiritului, renașterea religioasă și condițiile ei.

S'a căutat, prin toate acestea, să se conserve vie tradiția ortodoxă, utilizând progresele culturii și contribuția forțelor vieții naționale fără a jertfi comorile trecutului. În acest sens a procedat centrul eparhial și va proceda și în viitor, — ceace Adunarea a luat la cunoștință.

II. *Vizitația canonică arhierescă* în protopopiatul Mediașului, — considerând marele câștig sufletesc al credincioșilor pe urma vizitațiilor de felul acesta, — s'a luat cu bucurie la cunoștință, exprimându-se vii mulțumiri, P. S. *Vasile*, vicar arhiepiscopesc, și rugând pe I. P. S. Sa să dea cât mai dese ocazii pentru astfel de întremătoare băi duhovnicești.

III. Punct de însemnătate deosebită a fost: *Biserica noastră în Săcuime*, regiune ce reclamă specială organizare. La propunerea comisiei, s'a decis: Conducerea bisericască să stăruie pentru înființarea în fiecare an a câtorva parohii noi, până la împlinirea numărului necesar; parohiilor din regiunea aceea să li se mijlocească adaosul de salar ce-l au și învățătorii din săcuime; cântăreților din acel ținut să li se creieze

condiții speciale de existență, recrutându-se cei potriviți chiar din parohiile localnice.

I. P. S. Sa accentuează, că situația elementului românesc din săcuime este o problemă de *stat*, — numai statul, cu mijloacele sale, este în stare să aducă la îndeplinire o astfel de problemă, căreia de altfel biserica i-a dat și până acum atenția trebuitoare.

In acest scop trebuie alcătuit un plan de acțiune cu ținte obiective și realizări periodice, un plan care să fie adoptat și respectat de *toți* cei ce se perândă la înălțimea statului. În acest înțeles înaltul ierarh a întocmit un memoriu înaintat guvernului și este în așteptarea colaborării.

IV. *Conferența profesorilor dela Academii teologice* din mitropolia Ardealului, întrunită de curând la Sibiu, pentru a chibzui înnoirea sistematică de instrucție și de educație a viitorilor preoți, — a fost întâmpinată din partea membrilor Adunării cu un semn care va însemna „o peatră de hotar în istoria pregătirii Clerului din Mitropolia noastră”.

V. *Cazul Trifa*. Comisiunea a propus și Adunarea a aprobat toate măsurile luate de I. P. S. Sa împreună cu Ven. Consiliu Arhiepiscopesc în această afacere; membrii din „Oastea Domnului”, unde e cazul, să fie readuși de conducătorii firești ai parohiilor în sinul celorlalți credincioși ai bisericii; Prea Ven. Consiliu să introducă obligatoriu școala duminicală în toate parohiile, îngrijindu-se ca preoții să lucreze sistematic și după amănunțit plan unitar pe întreaga arhidieceză în aceste școli creștine.

Membru, dl *A. Popa*, își exprimă sentimentele de mâhnire și indignare față de acțiunea preotului Iosif Trifa, a cărui răstăcere o socotește drept urmare psihică a suferințelor sale fizice, și propune ca, intru cât cel răstăcit nu revine la calea dreaptă a bisericii, să fie pedepsit în consecvență; — propunerea se primește.

I. P. S. Sa își manifestă și de astă dată durerea sufletească, pricinuită de atitudinea abătută dela drumul bun a preotului Iosif Trifa și constată următoarele: Problema înorii religioase s'a pus îndată după marele război, reclamată fiind de spiritualitatea sdruncinată a poporului; ear inițiativa pentru asanarea acestei stări s'a luat prin editarea foii „Lumina Satelor”, a cărei redactare o îndreptărea preotului I. Trifa. Regretă, că redactorul foii a înțeles greșit încredințarea primită, apucând cale cu totul greșită. Alipirea poporului însă față de biserica sa strămoșească a lăsat pe numitul preot singur pe drumul apucat, — din acest motiv așa zisul „caz Trifa” se poate considera definitiv lichidat. Preoțimea să activeze și mai departe cu aceeași râvnă conducând pe drumul drept așezământul Oștii Domnului.

VI. *Lucrări de restaurare artistică și zidiri bisericesti*. Lăcașuri dumnezeiești s'au terminat și târșos în mai multe comune; sânt gata de sfințire: capela Academiei teologice, biserica frumoasă în Mediaș și Simeria; Mănăstirea Brâncoveanu, cu lucrările din interiorul său în curând terminate, va fi predată destinației sale.

VII. *La Academia teologică* s'a introdus o nouă ordine internă în statut; în capela institutului se introduce slujirea zilnică a sfinței liturghii; însemnate jertfe materiale s'au adus pentru înzestrarea bibliotecii Academiei ș. a.

★ VIII. *Școala de cântăreți*. La propunerea făcută de membrul, dl *Lucescu*, se va interveni la ministerul cultelor, ca prin deschiderea unui credit extraordinar să se asigure încă de acum o plată lunară de 200 Lei cel puțin, cântăreților bisericesti absolvenți ai școlii de cântăreți în număr de 60, insistându-se pentru a li se acorda și reducere pe c. f. r. tuturor cântăreților bisericesti.

IX. *Impărtașirea credincioșilor cu sfintele Taine*. Văzând tablourile oficiilor protopoești în chestiunea împărtașirii credincioșilor cu sfintele Taine, Adunarea a exprimat preoțimii eparhiale via sa satisfacție pentru munca desvoltată în direcția aceasta.

Punctele X și XI, cauze disciplinare și date statistice, servesc spre știre.

Sedința III

Luni, 6 Mai, se deschide la ora 4 d. a., sub președinția I. P. S. Nicolae.

Comisia școlară fiind la ordinea zilei, raportul ei, dl *I. Sandu*, citește raportul secției culturale asupra momentelor mai importante cu caracter cultural bisericesc din Arhiepiscopie dela ultima sesiune și până azi.

Raportul se referă la următoarele:

I. *Propaganda culturală prin Biserica*. Se adoptă propunerea făcută de membrul dl *Aurel Popa*, ca în programul cultural al bisericii noastre să intre și preocuparea ei statornică de a se aplica princi-

piul *proporționalității profesionale* la ocuparea de posturi în învățământ și alte servicii, precum și la diferite misiuni și însărcinări de ordin cultural, cerându-se guvernului țării, printr'un memoriu, aplicarea principiului de proporționalitate și sub acest raport.

II și III. *S'a luat act despre: comemorările pioase*, relativ la centenarul nașterii asesorilor consistoriali Z. Boiu și N. Cristea, din pleiada glorioasă a renașterii bisericesti șaguniene; — relativ la comemorarea martirilor Horea, Cloșca și Crișan; precum și despre activitatea F. O. R. și pelerinajele societății tinerimii „Sântul Gheorghe”.

IV. *Catehizația*, a) În școala primară: Prot. E. Stoica ridică chestiunea manualelor de religie.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* arată că manualele bune de religie se pot publica numai după stabilirea programei analitice, în comună înțelegere între stat și biserică; ar fi de dorit apoi ca un pedagog consumat să ne dea cât mai neîntârziat o carte de metodică a religiei cu orientări pedagogice de ordin principiar. Se atrage atențiunea și asupra însemnătății tablourilor religioase intuitive.

Se decide: A se cere On. Minister al instrucțiunii numirea unui organ special pentru controlul învățământului religios. Adunarea mai primește propunerea dlui membru *Victor Păcală* de a se avea pe lângă fiecare școală primară o bibliotecă religioasă și a se ținea cursuri pentru catiheți de câte 1—2 săptămâni;

b) În școli secundare: până la sistematizarea unui post de inspector al învățământului religios, Ven. Consiliu Arhiepiscopesc va avea să inspecteze învățământul religios din școlile secundare prin delegați dintre consilierii arhiepiscopesci sau dintre catiheții cei mai destoinici.

V—VIII. Se ia act despre datele școlare dela școlile noastre: Școala normală „A. Șaguna”, secția de băieți, secția de fete; liceele ortodoxe române „A. Șaguna” din Brașov și „A. Iancu” din Brad; și dela Școala primară ortodoxă română „I. Popazu” din Brașov, unde educația religios-morală s'a făcut cu deosebită îngrijire și în anul școlar trecut.

Privitor la liceul nostru din Brașov, membrul, dl *N. Baboe*, cere să se ia măsuri pentru constituirea eforiei școlare.

I. P. S. Sa constată că nu din vina bisericii a întârziat constituirea menționată, de oarece nu avem încă regulamentul interpretativ al legii care normează raportul dintre stat și liceele profesionale.

În legătură cu trecerea la pensie a distinsului profesor *Axente Banciu* dela Brașov, adunarea exprimă vrednicului educator al tinerimii recunoștință și mulțumiri pentru munca sa pilduitoare, timp de 34 ani, la liceul nostru brașovean.

Societății „Mica” i se aduce profundă mulțumire din partea Adunării eparhiale, pentru donațiunile făcute în interesul liceului nostru dela Brad.

Adunarea alege și I. P. S. Sa declară aleși:

a) în locul de consilier onorific în senatul bisericesc pe protoiereul *N. Colan*, rectorul Academiei teologice;

b) în locul de consilier onorific mirean în senatul școlar, pe dl *Lucian Bologa*, profesor la Școala normală „A. Șaguna” din Sibiu;

c) ca delegat mirean la Congresul național bisericesc pe dl *Ioan Moșoiu*, directorul liceului „A. Șaguna” din Brașov.

Sedința IV

În ședința din urmă, ținută Marți în 7 l. c. înainte de amiază, s'au citit și discutat ultimile rapoarte: al comisiei financiare și cele speciale ale comisiei organizatoare.

Asupra hotărârilor aduse vom avea prilej să stăruim.

Terminate lucrările Adunării eparhiale, I. P. S. Sa rostește următoarele:

Ajuns la sfârșitul lucrărilor noastre, constat cu satisfacție interesul viu manifestat de membrii Adunării față de problemele puse în dezbateri.

Am satisfacția să constat, că propunerile ce s'au făcut și hotărârile luate sânt chemate să promoveze interesele Bisericii.

Atențiunea deosebită ce s'a arătat chestiunilor bisericesti duhovnicești, a fost mai pronunțată ca în trecut.

Mulțumindu-vă pentru concursul dat, invoc binecuvântarea asupra lucrărilor și hotărârilor aduse, precum și asupra Dvoastre, dorin-

du-vă să vă întoarceți în pace, în mijlocul poporului.

Vă împărtășesc tuturoara arhierasca binecuvântare.

În numele Adunării eparhiale mulțumeste I. P. S. Sale părintele *Ioan Moșa*, spunând:

Situația Adunării eparhiale se poate asemăna cu aceea a apostolilor, a căror corabie e pe mare și primejduită de valuri, asemenea și cu a părintelui, care cere ajutor pentru mântuirea fiului său.

Așa sântem și noi, cei cari trăim în mijlocul valurilor vieții.

Când venim aici, venim să vedem ce îngrijiri, ce mângăieri găsim în cuvintele conducătorului nostru, I. P. Sf. Nicolae.

Membrii adunării sânt foarte feriți de rezultatul rapoartelor depuse care ni-au prezentat o icoană vie despre toate chestiunile tratate.

Dacă membrii Adunării nu au luat cuvântul precum se întâmplă în alți ani, cu deosebire înainte de război, este a se atribui faptului, că rapoartele au fost întocmite cu cea mai mare grijă și pricepere. Astfel simțim sufletească mulțumire de a ne întoarce cu nădejdele întărite.

Exprim, în acelaș timp, deosebit respect și mulțumiri și P. S. Vicar Vasile, mâna dreaptă a I. P. S. Sale, precum și tuturor colaboratorilor I. P. S. Sale.

Serbarea de 10 Mai a luat anul acesta, proporții neobișnuite, în deosebi în capitala țării.

Totuși, obișnuitele cuvântări cu vorbe mari (și așa de inutile!) au fost cu mult mai puține.

Ar fi, pe semne, vremea să pornim o viață mai întinsă de muncă, fără excesul vorbăriei.

În Sibiu, sărbătoarea națională s'a marcat prin slujbă religioasă în catedrală, defilarea măreață de trupe, prelegeri talmăcitoare pentru tineretul școlar, și recepții în sala prefecturii județului, unde s'au adus Suveranului și dinastiei române cuvenitele omagii.

Nr. 4444—1935 Pres.

Comunicat

Aducem la cunoștința tuturor clericilor spre știre și conformare următoarea adresă a Ministerului apărării naționale Nr. 20.900—1935 către On. Minister al cultelor, comunicată nouă cu adresa celui minister Nr. 53.199—6217 din 24 Mai a. c. în cauza acordării dispenzelor condiționate dela serviciul militar:

„La Nr. 6505—1934 către Ministerul cultelor:

Am onoare a Vă comunica, că față de prevederile categorice ale art. 40 din Legea recrutării care spune: „Se dispensează condițional până la vârsta de 27 ani împliniți, seminariștii și studenții facultății teologice de orce rit, cari prezintă angajament acceptat de Ministerul cultelor de a se preoți până la vârsta înaintată mai sus”, absolvenții Academiei și institutelor teologice, cari nu mai pot beneficia de dispense condiționale, chiar dacă nu au etatea de 26 ani și aceasta întrucât și-au terminat studiile.

Dacă însă unii tineri din aceste categorii de absolvenți urmează studii teologice superioare (doctoratul) pot beneficia de dispense pe baza dovezilor respective, de dispense condiționale, care li se va menține de către Consiliul de recrutare în fața căroara trebuie să se prezinte anual”.

Sibiu, 7 Mai 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

Probleme, fapte, comentarii

După congresul profesorilor dela Academile teologice. — Dnul profesor Dr. Nicolae Popovici dela Arad scrie, în numărul mai nou al organului oficial *Biserica și Școala*, următoarele:

Conducătorii bisericești din Mitropolia noastră, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, și-au dat seamă de această schimbare (în situația actuală, când preoțimea are să se dedice în deosebi scopului sfânt al împărăției lui Dumnezeu: mântuirea și sfințirea oamenilor), și prin reorganizarea școalelor noastre teologice, au căutat să îndrume viața lor astfel ca să corespundă cât mai bine situației schimbate.

Congresul dela Sibiu formează o etapă însemnată în seria acestor străduințe ale Bisericii noastre. I. P. S. Mitropolit, prin cuvântarea sa de deschidere a congresului, a făcut o sinteză admirabilă a idealului de preot ce ne trebuie, iar în desbaterile ce au urmat, s'a lămurit deplin și s'a stabilit precis ținta spre care vor tinde Academile teologice: *pregătirea de personalități preoțești însuflețite de convingere religioasă și pătrunse de entuziasmul misionar*. În serviciul realizării acestui scop se vor pune toți factorii și toate mijloacele, de care dispun Academile teologice. Pe lângă instrucția teologică cu o pregătire științifică solidă, din care viitorii preoți se vor inspira și își vor culege motivele motrice pentru misiunea lor, mai ales *internatele* vor avea să fie astfel organizate, încât să desăvârșescă pregătirea caracterelor de preoți.

Statul are cea mai imperioasă datorie, chiar în interesul său, să dea tot concursul ca Biserica să-și poată pregăti pe preoții cari îi trebuie. Să dea tot concursul ca Biserica să poată desăvârși cu o zi mai de vreme organizarea Academiiilor teologice, adevăratele și propriile pepiniere pentru clerul viitor, potrivit criteriilor fixate la Congresul din Sibiu.

Conferință preoțească. — Cucer-nica preoțime din tractul protopopesc *Sighișoara* și-a ținut conferința de primăvară în parohia *Hendorf*, în 15 și 16 April c., sub conducere Prea Cuc. protopop Em. Stoica.

În cuvântul de deschidere președintele spune că a ținut să pună în fruntea preocupărilor conferinței o chestiune de obștească interes: *Taina sf. Pocăințe*. Dela scaunul mărturisirii se începe noua viață adevărat creștină.

După ce s'au făcut, verbal, referate despre spovedirea: a) copiilor de școală, (păr. Simion Radu, prof. în I. G. Duca); b) a tineretului, (păr. G. Dănilă-Boiu); c) a bărbatilor și femeilor, (păr. A. Stoicovici-Sighișoara); d) a bătrânilor, (păr. I. Herțoga), cu concluziile preotului Sebastian Rusan-Odorhei, s'a deschis o vie discuție, în care s'au dobândit prețioase experiențe pentru noi cei tineri. În concluzia s'a stabilit:

1. Copii după data de 12 ani să fie spovediți individual;

2. Mărturisirea să se facă după întrebări: datorii față de Dumnezeu, aproapele și noi;

3. Să nu se schimbe duhovnicul, decât în cazuri bine motivate;

4. În caz că s'ar mărturisi păcate grele, excepționale, duhovnicul, ca drept canon, să ceară sfaturi părintești dela I. P. S. Mitropolit Nicolae;

5. Să nu se limiteze timpul de spovedire numai pentru postul sfințelor Paști;

6. Este de dorit ca Onor. minister al instrucției publice să dea mai mare atenție educației religioase în școalele secundare și universități;

7. Să se supravegheze intens cursurile de adulți și șezătorile. Să se aplice strict statutele societății „Sf. Gheorghe”, și să se lucreze de aproape cu instrucția preregimentară.

La vecernie a vorbit copiilor despre însemnătatea sfintei spovedanii părintele Simeon Radu, ear păr. I. Bologa pentru preoți și popor. A doua zi, la sănta liturghie înainte sfințită, a predicat păr. I. Dan-Șard. S'a împărțit Cuc. preoțime și mult popor.

După terminarea serviciului religios s'au prezentat în ședință mai multe rapoarte de activitate pastorală pentru vară. Cu această ocaziune Prea C. Sa părintele protopop roagă să se intensifice activitatea cursurilor culturale preoțești, a societății „Sf. Gheorghe”, a Casei culturale, a Societății femeilor, ș. a.

Pr. S. R.

„Săptămâna copilului”

Societatea națională „Principele Mircea” cheamă instituțiile țării să prăznuască anul acesta „Săptămâna copilului” dela 12—19 Mai a. c. Sfânta noastră Biserică prin organele sale aderă la această inițiativă creștină și patriotică. Cheea viitorului este îngrijirea de „mugurii lui Dumnezeu”. On. Preoțime va ține predică arătând poporului, părinților și mamelor răspunderea pentru aducerea la Hristos a copilului și grija pentru educația lui.

Sibiu, 9 Mai 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Domnului, a renovat la 1810 biserica Sf. Nicolae, a înființat școala de acolo, iar împreună cu negustorul brașovean *Ciurcu* a făcut biserica din Predealul Brașovului.

Cele 5 fete, pe care le-a măritat după oameni harnici, au fost mai târziu mamele mitropolitului I. Mețianu, a cavalerului Ioan de Alduleanu, a protopopului brașovean Bartolomei Baiulescu și a preoților din familia Dan.

Mâna dreaptă a protopopului Baiul a fost fiul său *Nicolae* („Conu Baiu”), care și-a făcut studiile la Brașov, Sibiu, Cluj și Pesta. Funcționar la tezauriatul transilvan, apoi secretar al episcopului Vasile Moga, și în urmă advocat — deși nerecunoscut de stat — el a fost totdeauna un apărătorul zărneștenilor și al celorlalți români din Țara Bârsei, care aveau de lucru cu Magistratul brașovean sau cu guvernul ardelean, ba și cu cei dela Curtea din Viena.

La îndemnul său, și cu banii săi, mulți tineri din Zărnești s'au îndreptat spre școalele din Blaj, Sibiu și Cluj, între cari cei dintâi sânt Ioan Baiu și Ioan Alduleanu.

În circularele date preoțimii se văd multe dintre ideile lui Nic. Baiul. Una singură e redactată de bătrânul protopop; celelalte sânt mai mult opera fiului, care cunoștea bine limbile latină, germană și

Cronică bisericească externă

Chestiunea vechiului calendar. — În ședințele sf. Sinod din Atena, ținute în ultimul timp, s'au ridicat de mulți episcopi proteste contra faptului că autoritățile civile sprijinesc uneori pe aderenții vechiului calendar. Așa s'a întâmplat la Tesalonicunde „stiliștii” își au biserica lor, — din îngăduința prefectului. Așa s'a întâmplat în eparhia Tebei și Levadiei, a Mantinei și Kinuriei, etc. Se crede că această chestiune va mai da de lucru mult Bisericii.

Sf. Sofia transformată în muzeu. Descoperiri nouă. — Din 10 Februar a. c. sf. Sofia, mărețea catedrală din Constantinopol, a încetat, din ordinul Direcțiunii Muzeelor turcești, de a mai fi loc de cult pentru musulmani, fiind transformată, sigur după îndelungate intervenții diplomatice, în muzeu. Nu un muzeu comun, cu sertare și cu piese aduse din alte locuri — acestea plasându-se în curtea măreței catedrale, unde va fi muzeul propriu zis — ci ca monument neperitor de artă bizantină, lăsat să fie admirat, pentru suma de 10 piaștri (taxa de intrare), de oricine. Acum se poate admira numai arhitectura și pictura interiorului, iar dela 15 Iunie a. c. muzeul amenajat în curtea catedralei va fi și el gata. Mobilierul moscheei a fost scos afară, iar cadrele musulmane desprinse de pe pereți și duse la muzeul islamic în deosebi în Adrianopol. Au rămas încă din elementele islamice următoarele: tronul de marmură al mezzuinilor (mihrab) construit de Murad III, candelabrele uriașe (top kandy) atârname de lanțuri din epoca bizantină, apoi tribuna sultanică a lui Ahmet III (1703—1730) și 2 covoare cu inscripții din Coran, în sfârșit inscripția de pe boltă ce spune că Allah e lumina lumii... și sub cupolă două discuri imense cu numele lui Allah, al profetului și ale califilor. (Discurile deși strică esteticii catedralei, s'au menținut fiind opera lui Teknedzi Zade Ibrahim din 1642, cel mai cunoscut caligraf turc). Toate aceste elemente turcești s'au menținut numai ca să arate vizitorilor că Aghia Sofia a servit, și încă în timpuri de glorie, și ca moschee.

Încolo, toate decorurile și podoabele turcești au fost scoase, descoperind pictura și miniaturile bizantine neîntrecute. Chiar și ceremonialul vizitării s'a lăsat. S'au desființat „pantofii” vânduți, prin bacșiș, de gardieni pentru intrarea în templu. La fel au dispărut și spălările înainte de intrare și tot personalul de introducere. Azi există în privința sfintei Sofii un regulament, un director, un ghișeu pentru bilete, un vestiar. Se închide și se deschide în același timp cu celelalte muzee din oraș, și pentrucă sigur că la ea merg cei mai mulți vizitatori — ceea ce e un bun mijloc de câștig — avem, iată și al doilea motiv pentru care turcii au redat o Sf. Sofie aproape creștină. Cu vremea s'ar putea ca cel puțin interiorul să rămână pur creștin.

În curtea sf. Sofii, Institutul arheologic german din Constantinopol lucrează sub conducerea vestitului prof. arheolog Dr. Schneider, la descoperirea vechiului atrium al lui Iustinian și a locului pe care s'a zidit vechea sf. Sofie. Primele descoperiri sunt resturi de întărituri turcești zidite cu material bizantin. În incintă însă s'a dat, de vre-o 7 zile, de pragul ușii principale a altarului vechii sf. Sofii precum și de pavajul vechii biserici. Înăuntru, în sf. Sofia (cea mare) s'au descoperit uimitoare modele de decorare a pavajului original. În deosebi patratul cu latura de 4 m. aflător pe partea dreaptă a Bisericii aproape de iconostas, prezintă o extraordinară valoare artistică. Înăuntru lui sânt câteva cercuri din porfiră cu mozaicuri și cu linii dantelate cu ivoariu. Cercul din centrul patratului e de marmură verde și are diametrul de 2½ m. E foarte probabil că aceasta a fost prima decorație a pavajului și numai târziu s'a înlocuit, cum se vede în nartex, cu parablograme de marmură de 3½ m. așezate vertical în fața ușii. Faptul că aceste modele s'au adăugat ulterior, îl dovedește aflarea unui patralater de acesta în naia dreaptă în fața a 2 ușii de marmură de ale ghineceului. Lucrările de descoperire urmează încă și vor da concluzii interesante.

(După ziarul „Le Messenger d'Athènes” din 17 Februar și 17 Martie a. c.)

T. B.

Se va sfârși shisma bulgară? — Cercurile religioase din Bulgaria se preocupă mult de problema ridicării shismei ce patriarhia Constantinoplei a aruncat-o asupra bisericii bulgare încă în 1870. Aceasta în deosebi în urma propunerii făcute de Comisia interortodoxă din April 1934 dela Athos, propunere destul de favorabilă Bulgariei. Patriarhia de Ierusalim, executând propunerea comisiei, transmite mitropolitului Neofit de Vidin, vice-președinte al Sinodului Bisericii bulgare, următoarea procedură pentru împăcarea lucrurilor.

Biserica bulgară să înainteze o scrisoare Patriarhului ecumenic, în care să-și arate dorința de restabilire a legăturilor frățești cu bisericile ortodoxe, recunoașterea autocefalității și ridicarea „epitimiei” (a pedepsei impusă în 1870). Ca răspuns, patriarhul va exprima bucuros consimțământul Bisericii, va recunoaște autocefalia Bisericii bulgare și va trimite binecuvântarea Sa clerului și poporului bulgar. Apoi și patriarhul și Sinodul bulgar vor anunța oficial celorlalte biserici ortodoxe împăciuirea. În urma împlinirii acestor rândueli, se va săvârși în biserica patriarhală din Fanar de patriarh și episcopii bulgari o liturghie solemnă și o slujbă pentru odihna sufletului urzitorilor schismei.

Propunerile au fost studiate de Sinodul bisericii bulgare în Decembrie trecut, dându-se răspunsul, de către același Neofit de Vidin, că problema va fi studiată pe larg și de adunarea sinodală. Dată fiind însă, situația generală a Bisericii interesate, Adunarea crede că împrejurările de

FOIȘOARA

Documente vechi

Comunicate de Pr. Candid Mușlea

Într'un «Protocolum pentru însemnarea Comisiilor arhieriești și gubernia-licești din marele Prințipat al Ardealului», protocol al bisericii noastre din Râșnov (prot. Brașov) și pe care l-am putut răsfoi, mulțumită C. Sale Părintelui N. Gogonea, — între alte lucruri de interes, am aflat câteva circulare ale protopopului al treilea al Brașovului, *Bratu Baiul*, care-și avea reședința în Zărnești.

Acest preot harnic, energic și cu mare dragoste față de biserica și școala românească, a fost unul din cei mai vrednici protopopi din vremea sa. Născut pe la 1760, după câțiva ani de preoție ajunsese nămesnic și apoi protopop. El corespundea cu autoritățile lumești, folosindu-se de alfabetul latin, căci studiase la o școală militară. Până la 1831, anul morții sale, el a dus o luptă îndârjită cu Magistratul săsesc brașovean, de care nu s'a lăsat terorizat ca atâția alții. El e cel care a ridicat pe spesele sale biserica cea nouă din Zărnești, cu hramul Nașterii Maicii

maghiară, din care adeseori tălmăcea (în paranteză) cuvintele ce credea că nu le vor înțelege preoții subordonați tatălui său.

Viața acestor doi factori importanți, în trecutul românilor din Zărnești, este descrisă pe larg în revista „Țara Bârsei” din Brașov a. 1935.

Vom da, pe rând, câteva din vechile acte ce ni s'au păstrat.

*

I

Cuprinsul unui act din Decembrie 1825 este următorul:

Cucernicilor Preoți, — Profeta [pro-roc] și deodată împăratu David în psalmu a doilea versu au stihu a zecilia așa zice: „Luați învățătură ca nu cumva să să mânia Domnul și să periiți din calea cea dreaptă”. Apoi în psalmu a optulia versu a treilea spune: „Doamne Din gura pruncilor și acelor ce sug ai săvârșit laudă!” Adică copii cei mici care încă sug țâță la pieptu mamei sale, mai întâi să să deprinză cu cuvinte dumnezești, și apoi întâi aceste vorbe sfinte să înceapă a grăi: „Doamne, ajută-ne, Doamne miluește-ne! Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda ta”.

Însă după ce cresc pruncii și pruncule, de ajung la vârstă de 5 ani, să puceadă a umbra în școală, ca să în-

vețe lauda și frica lui Dumnezeu în școală. Psalmu 24-lia, la versu 4-lia, 5-lia, 13-lia, 14-lia în forma aceasta scriă: „Căile Tale, Doamne, arată-mi și cărările Tale mă învață. Iudreptază-mă spre adevărul Tău și mă învață, că tu ești, Dumnezeu, Mântuitorul meu, pre Tine Te-am așteptat toată zioa. Cine iaste omul celace să teme de D[o]mnul; lege va pune lui în calea în care au ales. Sufletu lui întru bunătați să va sălășlui, și sămânța lui va moșteni pământu. Iara la Psalmu 118, versurile 9—16, 97—105: „Întru ce-și va îndrepta tânărul calea sa când va păzi cuvintele Tale. Cu toată inima mia Te-am căutat pre Tine, Doamne, să nu mă lepeză dela poruncile Tale, Doamne! Întru inima mia am ascuns, cuvintele Tale, ca să nu greșesc Ție. Bine ești cuvântat Doamne, învață-mă îndreptările Tale. Cu buzele mele am vestit toate judecățile gurii Tale. În calea mărturiilor Tale m'am desfătat ca întru toată bogăția. Întru poruncile Tale mă voiu deprinde și voiu cunoaște căile Tale. Întru îndreptările Tale voiu ugeta, nu voiu uita cuvintele Tale. Cât am iubit legea Ta, Doamne. Foată zioa gândiria mea este. Mai mult decât pre vrășmașii miei m'ai înțelepțit cu porunca Ta, că în Sion (?) a mea iaste, Doamne. Mai mult

azi nu vor permite desfășurarea în liniște a lucrurilor.

Revista „Pantinos”, a patriarhiei de de Alexandria, după care luăm informațiile crede în sinceritatea răspunsului bulgar și așteaptă doar „împrejurări favorabile”. Ce anume împrejurări nu se precizează, din nici o parte și e de înțeles. Patriarhia Constantinopolului, ajunsă azi într-o extremă de umilă stare materială și chiar spirituală, vrea cu orice preț să-și menție rolul de primat onorific și pe mai departe și de aceea face, la aparență, concesii, numai să-și menție poziția. De altă parte, bulgarii, cari trăgănează lucrurile și din cauza situației lor politice față de Antanta balcanică, dar și din molivul că nu le vine ușor, și poate pe drept, să recunoască și de azi încolo rolul de conducere spirituală patriarhiei care azi numără așa de puțini credincioși față de România, Jugoslavia, Bulgaria etc. Libertatea de acțiune de care se bucură aceste biserici lipsește celei din Fanar. Ideea aceasta exprimată de bulgari și și de unii din presa românească, nu e în deosebi pe placul grecilor, cari întrețin această stare spirituală prin aceea că vor chiar mutarea Patriarhiei ecumenice la Athos, numai să rămână tot ei cei cari să dirijeze spiritualicește lumea ortodoxă, cum au pretenția c'au făcut-o dealungul vremurilor. Și totuși o direcție unică se impune, chiar dacă e anacronic și imposibil s'o realizeze tot grecii. Să sperăm că viitorul imediat va aduce și schimbarea aceasta.

(După „Παναγικός”, Februar 1935, „Messager d'Athènes”, 17 Martie).

T. Bodogae

Nr. 3959—1935.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii după Părintele Iosif Suci din Alun, decedat la 6 April 1935, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoțesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în număr, fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Mai 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 4098—1935.

Se aduce la cunoștință, că erezii după Părintele Nicolae Huiu din Găinari, decedat la 10 April 1935, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoțesc, au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în număr fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Mai 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

Organizați Reuniuni de femei

decât toți cei ce mă învață am înțeles, că mărturiile Tale gândirea mia iaste. Mai mult decât bătrânii am priceput că poruncile Tale am căutat. Despre toată calea rea am oprit picioarele mele ca să păzesc cuvintele Tale. Dela judecățile Tale nu m'am abătut! Că Tu ai pus lege mie. Cât sânt de dulci gâtlejului meu cuvintele Tale, mai mult decât miera gurii mele. Din poruncile Tale am cunoscut, pentru aceasta am urât toată calea nedreptății. Făclie picioarelor mele e lauda (?) Ta și lumină cărărilor mele.”

Din aciastă lege sfântă și poruncă dumnezeiască luminat se poate cunoaște, precum la toți pruncii și la toate prunculele iaste nesmintit de lipsă ca negreșit să să ducă la școală. Acolo să să procopsească cu învățăturile care fieștece creștin și toată creștina trebuie să le știe, almintrelea nu sânt vrenici de a să chema creștini, și a purta numele lui Hristos.

Părinții nu pot face lucru mai plăcut lui Dumnezeu și altă bunătate mai mare fiilor și fiicelor sale, decât deacă pre copiii lor și pre copile îi trimit la școală, ca acolo să învețe legea lui Dumnezeu, apoi să învețe datoria lui cătră Împăratu și cătră patria (țara) sa, ca adecă toți pruncii și toate pruncule, în tinere-

Istoria Bisericii și a vieții religioase a românilor din Transilvania, vol. I (până la 1698), ed. II revăzută și întregită și cu 115 ilustrații, de Ștefan Meșeu, Sibiu 1935. Tip. Arhid. Un vol. de 596 pp. Preț: 330 Lei (legat) și 280 Lei (broșat).

Cartea anunțată și mult apreciată în lumea intelectualilor dela noi, cuprinde în 14 capitele următoarea materie:

Viața creștină în Dacia. Biserica românilor până la așezarea ungarilor. Biserica românilor din Ardeal până în veacul al 16-lea. Episcopii românești din Ardeal. Relațiile cu Țările române în sec. 15—16-lea. Literatura și arta religioasă română până în sec. 17. Mihai Viteazul și bis. rom. din Ardeal. Biserica rom. până la mitropolitul Sava Brancovici. Bis. rom. din Maramureș, „părțile unguerești”, și din Banat. Viața și faptele mitropolitului Sava Brancovici. Biserica rom. din Ardeal până la unirea cu Roma. Relațiile cu Țările române în sec. 17. Literatura și arta bisericească română din Ardeal în sec. 17. Situația preoțimii românești din Ardeal și Ungaria până la unirea cu Roma.

Este o carte de istorie bisericească ardeleană unică la noi, a cărei lipsă se simțea de multă vreme.

Preoții și alți cărturari, doritori să aibă această lucrare de mare valoare, să binevoască a se adresa cătră *Librăria Arhidiecezană*, Sibiu.

La Blaj s'a ținut Marți în 7 Mai sinodul celor 100 de clerici uniți pentru alegerea celor 3 candidați dintre cari papa luând avizul guvernului român, va designa pe unul ca mitropolit al Blajului.

Ceeace-i curios, noul regulament pentru convocarea și funcționarea acestui sinod a fost fixat fără nici o avizare a guvernului. Guvernul român grăbit la intervenții când e vorba de biserica neamului, pe care n'o lasă să facă nici măcar educația viitorilor preoți, e cuprins de slăbiciune când e vorba de cultele minoritare, față de cari ar fi într'adevăr cazul să fie mai vigilenți.

În ziarul „Curentul” găsim nostima explicație că Ministrul de resort nu ține la „amorul propriu” de-a fi ținut la curent cu evenimentele decisive din sânul bisericii unite.

Dar cum are să poată informa bine pe M. Sa Regele pentru a-și da avizul când papa va voi să designeze pe unul din candidați ca mitropolit?

În ce privește rezultatul alegerii, observăm că nici un candidat n'a întrunit majoritatea absolută. Se vede cât de împărțită este preoțimea unită. Dacă n'ar fi ca sinodul provincial să fie ultimul for de alegere ar trebui să se facă balotaj.

„Noroc” că-i ușurează papa de această sarcină, numindu-le mitropolit.

Facem aceste reflexii fugare fără gândul de a ne amesteca în chestiunile interne ale uniației.

rețele sale, să învețe în școală, cum trebuie să poarte grijă de suflet, de lucru cel nemuritor, care iaste mai scump la fieștece creștin și la toată creștina decât lumea întreagă de vreme [ce] însuși Mântuitorul nostru Is. Hr. așa zice: „Ce folosește omului să capete lumea întreagă toată, de-și va pierde sufletul său?” și acel om e prăpădit și perit de tot.

Așijderea să să adape în școală pruncii cu învățătura aceea, carele datorie are cum cătră împărăția și cătră patria (țara) noastră, ce să fie la împărăția și patria (țara) noastră de folos.

Înălțatu împăratu (Franțiscus primus, dintâi) prin părintescu său Decret crăesc dela Viena au Beci la 2 August 1824 Număru Público 2230 Studiorum 68, iar înălțatu crăesc Gubernium prin milostiva Sa judecată din Cluj sub 28 Dețember zisului an 1824 Număru Gubernial 12749 s'au îndurat cu tărie a porunci cât în tot satu au orașu rumânesc negreșit să să ridice școală rumânească pentru procopsirea copiilor și a copilelor românești întru științele unui creștin și unei creștine năsmintit să le știe trebuincioase.

**Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român**

Asociația cult.-religioasă „Ostea Domnului” din Eparhia Orăzii

Chemare

Cu binecuvântarea I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae al Ardealului și P. S. Sale Păr. Episcop Roman al Orăzii, și în baza art. 18 și 19 din statut, se convoacă Marele Sfat (congresul) anual al „Oastei Domnului” din Eparhia ortodoxă a Orăzii pe ziua de 19 Mai, Dumineca Slăbănogului, 1935, la Oradea.

Congresul va fi prezidat de P. S. Sa Arhiepiscopul Dr. Andrei Mager Crișanul, vicar episcopesc, și va decurge după un ales și bogat program.

Se invită la acest congres Veneratul Cler și poporul dreptcredincios din Eparhie, de asemenea toate asociațiile surori și ostașii Domnului din toată țara.

Cei ce doresc a lua parte sânt rugați să se anunțe din vreme fie direct, fie prin Oficiile parohiale la Oficiul protopopesc ortodox din Oradea sau la Comitetul de organizare, care își are sediul la Casa națională din Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 11.

Preoții și ceilalți intelectuali să comunice, dacă doresc să fie încartiruiți la familii sau la hoteluri, unde să li se rezerve camere.

Ostașii sânt rugați a veni în grupuri în frunte cu preotul local, având steagul oastei sau praporul bisericii și placarde cu inscripția comunei de unde vin.

Dumnezeu să ajute, ca acest congres al „Oștii Domnului” dela frontiera de Vest a scumpei noastre Români să fie bogat în rezultate îmbucurătoare și să însemneze o întărire puternică a acestei frontiere. Întărirea va rezulta din devotamentul nostru întreg pentru Mântuitorul Isus Hristos și Biserica Sa, din dragostea curată pentru pământul Țării și Regele Ei, și din îndemnuri stăruitoare la virtuțile și faptele bune creștinești.

Comitetul

INFORMAȚIUNI

În preajma Sfintei mănăstiri brâncovenești dela Sâmbăta de sus s'a adunat și anul acesta, în ziua de Vineri din săptămâna luminată, mulțimea credincioșilor din peste 60 de sate și 5 județe. Cu tot frigul unei vremi cu ninsoare, poporul plin de cucernicie a ascultat sf. Liturghie, apoi sf. Maslu, slujite de P. S. Sa Vasile, arhiepiscop vicar dela Sibiu, cu asistența unui sobor de preoți. A predicat frumos și impresionant păr. prof. Nic. Popoviciu. După sfintele slujbe s'a ținut adunarea Oștii Domnului, și credincioșii au fost stropiți cu apă sfințită și unși cu untul de lemn sfințit.

Incurajarea și răspândirea scrisului românesc este unul din scopurile săptămânii cărții. Sânt trei ani de când am apucat acest sănătos și folositor obicei, menit să desvoalte gustul pentru cetitul cărților de seamă românești. Vitrinele librărilor vor expune mai pretutindeni cărți, cu preț redus, și mai bune, — dar și mai puțin bune. Vom alege din cele dintâi, și ne vom feri de cele din urmă care, în interesul cetitorilor, nu merită atenția lor.

† Pr. Ioan Blaga. În Joia sfintelor Patimi, după grele suferințe, a încetat din viață, împărțit cu sfintele Taine, preotul Ioan Blaga din parohia Jibert, protopresbiteratul Cohalm, în etate de 68 ani ai vieții și 42 ai rodnicei sale păstoririi. Corpul neînsuflețit, al regretatului slujitor al stântului altar, a fost așezat în cripta familiară din cimitirul ortodox Jibert, în 27 April c. Sf. altar a derdut un devotat propovăduitor al cuvântului evanghelic, și mai ales al faptei, biserica și școala pe susținătorul și animatorul lor neînfricat, enoriaș pe părintele educator neîntrecut în cele religioase-morale, economice și culturale, iar îndurerată familie un tată plin de abnegație și jertfelnicie. Odihnească cu dreptii!

„Săptămâna copilului”. Societatea Pincipele Mircea, urmărind cunoașterea problemelor în legătură cu ființa copilului, organizează de câțiva ani, în cursul lunii Mai, o săptămână de propagandă: Săptămâna copilului. Anul acesta manifestarea se face între 12 și 19 Mai.

Vestim de pe acum, că în curând apare de sub tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, Cartea de Rugăciune, cuprinzând, alături de rugăciuni, și cântări bisericești cu note.

Cartea aceasta de rugăciune se publică sub deosebita îngrijire a I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, și va fi cea mai completă carte de rugăciune, ce există în limba română. Împodobită cu măestre figuri, lucrarea va aduce folos și bucurie credincioșilor.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 12 Mai 1935, va predica părintele M. Neagu.

Societatea „Frăția Românească” de pe malul stâng al râului Țibin din Sibiu, convoacă pe membrii săi în adunare generală pentru ziua de 19 Mai 1935, ora 3 p. m. în Casa culturală din Sibiu, strada Lungă 15, (fosta școală primară). Comitetul.

Poșta redacției

Gazeta dlui Z. Boilă nu este capabilă să iasă din atmosfera în care se complăce. Ce să-i faci, omul are pasiuni atavice pentru fondurile de pensuni. Despre al nostru s'au prezentat dări de seamă, an de an, la adunarea eparhială, alcătuită din trimișii clerului și ai poporului. Dar despre fondurile eparhiilor unite nu se prezintă asemenea dări de seamă, deci avocatul Capitului blăjan are bună ocazie să-și plaseze față de ele marele interes atavic față de asemenea chestiuni. Noi nu așteptăm să înțelegă nici importanța unei capele și a unei biblioteci în interiorul unui institut de educație a clerului, iar în ce privește Păltinișul, îi atragem atențiunea spre Sfânta de Vale a eparhiei unite a Orăzii, unde ierarhul de aceiași confesiune cu „România Nouă” și-a clădit numai pe seama sa un palat somptuos, nu ca căminul nostru pus la dispoziția publicului creștin. Nu ne așteptăm să înțelegă redacția acelei gazete, că în biserica noastră ortodoxă există o administrație cinstită a banului public, fiindcă îi lipsește buna credință, cu desăvârșire. Noroc că ortodocșii știu cu cine au de-a face. Deci... înainte cu calomniile!

Nr. 102—1935.

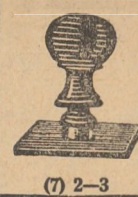
(10) 1—1

Concurs de licitație

Consiliul parohiei ortodoxe române Gheorgheni-Ciuc, ține la 27 Mai 1935 ora 3 p. m. în liceu, licitație publică cu oferte închise, pentru darea în antrepriză a continuării lucrărilor, respective terminării construcției bisericii.

Devizul inițial de restul lucrărilor și condițiunile: la oficiul parohial. Garanție 5% conform L. C.

Pr. Aurel Negoescu
paroh ortodox român

Stampile

din cauciuc pentru oficii, pe lângă prețuri modeste, execută

Prima Fabrică Română de stampile

Oct. L. Vestemean

SIBIU, Str. Tribuei 14. Telefon 304

(7) 2-3

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

A apărut:

EPICLEZA EUHARISTICĂ

de

Diaconul N. I. POPOVICIU

Prețul Lei 150.—

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se prețul, plus spese postale Lei 15.— prin mandat postal.